

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek vedoucího práce

Práci předložil(a) student(ka): Miroslava Josefíková

Název práce: **Vampyrismus v Čelákovcích jako lokální kulturní fenomén**

Vedoucí práce: **PhDr. Petr Janeček, Ph.D.**

1. CÍL PRÁCE *(uvedte, do jaké míry byl naplněn):*

Hlavním cílem práce byla analýza relativně originálního tématu – dopadu zveřejnění archeologického nálezu, dobově interpretovaného jako série vampyrických pohřbů, na každodenní kulturu a verbální tradici v prostředí středočeského maloměsta Čelákovice.

Práce zkoumá toto téma jak retrospektivně (k nálezu došlo v roce 1966), tak v současnosti, přičemž vedle písemných pramenů využívá především verbální a narativní etnografická data získaná pomocí tematických otevřených rozhovorů s obyvateli městečka (vybranými jak pomocí řetězového výběru, tak účelově s ohledem na jejich profesní a sociální souvislost s tématem). Rozhovory ukázaly celou řadu zajímavých lokálních reflexí tohoto fenoménu, spjatých jak s místní politikou a kulturou, tak nedávnou kontroverzí vyvolanou odbornou archeologickou diskusí zpochybňující vampyrickou povahu tohoto nálezu.

Práce, zabývající se analýzou specifík lokální vernakulární kultury, tak svůj cíl naplnila z hlediska vedoucího práce dostatečně.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ *(náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):*

Poměrně náročné téma vyžadující intenzivní kontakt s etnografickým terénem autorka uchopila relativně kreativním způsobem; během terénní práce dokázala obratně využít svůj lokální sociální kapitál jak k získání přístupu ke klíčovým informátorům a institucím, tak k získání jejich důvěry. Při zpětném pohledu se nakonec jako částečně nadbytečné jeví úvodní kapitoly práce věnované fenoménu vampyrismu v obecné perspektivě; nejzajímavějším aspektem textu je (v době přípravy práce) poměrně neočekávané zachycení některých zajímavých sociálních procesů souvisejících s lokálními konceptualizacemi hlavního tématu práce; s vědomím tohoto tak mohly být kapitoly o vampyrismu při dokončování práce potenciálně nahrazeny (nebo doplněny) sumarizací antropologické a sociologické literatury na toto téma.

Určitým potenciálním nedostatkem by mohla být i absence výraznější interpretační hloubky některých zjištění získaných v terénu, z formálního hlediska pak absence seznamu informátorů.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA *(jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):*

Práce se z formálního hlediska vyznačuje v kontextu soudobých bakalářských prací poměrně vyzrálým jazykovým projevem.

Práce s citacemi, odkazy na literaturu a formální úprava se nevyvíkají normě současných bakalářských prací.

Práce je členěna přehledně a neobsahuje přílohy; fotografie a další obrazové doklady jsou umístěny přímo v textu.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Autorka práce má k tématu osobní vztah vyplývající z její krátkodobé rezidence ve zkoumané lokalitě; na samotném počátku práce pak dokonce stála takřka „detektivní“ motivace prověřit lokální verbální tradici o údajném účelovém zmizení „vampyrických“ archeologických nálezů, které bylo některými místními obyvateli interpretováno v kontextu konspiračních teorií.

Právě tuto „investigativní“ linii práce, která se do jejího závěru ale promítlá pouze částečně, považuji za nejvýznamnější přínos posuzovaného textu. Autorka při její realizaci prokázala značnou terénní citlivost jak při práci s informátory, tak v strategiích pohybu v něm a částečně i analýze získaných dat. Dalším pozitivem, i když možná ne zcela zamýšleným, je pak ilustrativní prezentace některých kolektivních aspektů života současného středočeského maloměsta, které se poměrně překvapivě objevily i při zkoumání tohoto relativně okrajového tématu (např. vliv lokálních autorit a politiky na udržování dominantní interpretace archeologického nálezu chápanou jako „kanonická“ interpretace, související ostych řady obyvatel o tématu hovořit, apod.).

Za slabší stránku práce lze naopak považovat práci s teoretickou literaturou; vedle obecných prací o vampyrismu (kde bohužel zcela chybí jakákoli zahraniční literatura, především základní přehledová práce amerického folkloristy Alana Dundese *Vampire. A Casebook* z roku 1998) by bylo možná na místě akcentovat i etnografickou/antropologickou/sociologickou literaturu zabývající se analýzou specifčnosti kulturního života maloměstských komunit, především v prostředí České republiky. Práce je tak ve výsledku do značné míry příslibem nesmírně zajímavé lokální případové studie; na poměry běžně předkládaných bakalářských prací ale představuje nepochybně určitý tematický, obsahový i formální nadprůměr.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

1. Jaké je dle autorky sociální, popřípadě kulturní pozadí dichotomie dvojice názorových skupin obyvatel Čelákovic, kteří se dělí na ty, kteří o „upírech“ neradi hovoří, a na ty, kteří o nich naopak hovoří v konspiračním, popřípadě pověrečném módu?

2. Jakým způsobem se bude podle autorky dále vyvíjet veřejná prezentace tématu v místních kulturních institucích v čele s muzeem a radnicí?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

Velmi dobře, v případě kvalitně vedené obhajoby výborně.

Datum: 23. 5. 2015

Podpis:

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie

